

ANN NAPOLITANO

Živijo, lepotica

Prevod: Eva Žerjav

Za Julie in Whit

Ali je sploh kdo pomislil, da ima srečo,
ker se je rodil?

Takoj mu moram povedati, da je enako
srečno tudi umreti, kar sam dobro vem.
Doživljam smrt skupaj z umirajočim in
rojstvo s komaj umitim novorojenčkom
in ne omejujejo me klobuk in škornji.
In skrbno proučujem najrazličnejše
predmete, niti dva si nista enaka in vsak
je dober,

Zemlja je dobra in zvezde so dobre in
tudi vsi njihovi priveski so dobri.¹

Walt Whitman, Pesem o sebi, 7. verz

1 | Whitman, Walt. Pesem o sebi, Ljubljana: Mladinska knjiga založba, 2020. Prevedel Miha Avanzo.

William

FEBRUAR 1960–DECEMBER 1978

William Waters prvih šest dni življenja ni bil edinec. Imel je triletno sestrico, rdečelasko po imenu Caroline. Domači posnetki brez zvoka so prikazovali Caroline ob očetu, ki je bil videti, kot da se smeje, česar William ni nikoli več videl. Obraz njegovega očeta je bil sproščen in menda je bila razlog za to drobna rdečelaska, ki si je v enem od posnetkov vlekla obleko čez obraz in hihitaje tekala v krogu. Caroline je dobila vročino in začela kašljati, ko je bil William po rojstvu z mamo v bolnišnici. Ob njenem prihodu domov je bilo videti, kot da je deklici bolje, le kašljala je še, ko pa so jo šli starši neko jutro iskat v sobo, so jo našli mrtvo v posteljici.

Ko je William odraščal, starši Caroline niso omenjali. Na nizki mizici v dnevni sobi je stala njena fotografija, ki si jo je William občasno ogledoval, da bi se prepričal, da je res imel sestro. Družina se je preselila v hišo, obloženo s temnomodrimi skodlami, na drugi strani Newtona – soseske v Bostonu –, kjer je bil William edinec. Njegov oče je bil računovodja in vsak dan je dolgo delal v središču mesta. Odkar hčere ni bilo več, se njegov obraz ni več sprostil. Williamova mama je v dnevni sobi kadila cigarete in pila burbon, včasih sama in včasih s sosedo. Imela je zbirko pomečkanih predpasnikov, ki jih je nosila med pripravljanjem jedi, in kadar se je kateri umazal, se je ujezila.

»Mogoče predpasnika ne bi smela nositi med kuhanjem,« je enkrat pripomnil William, ko je bila mama zaradi temne packe omake na blagu rdeča v obraz in na robu solz. »Raje si za pas zatakni kuhinjsko krpo, kot naredi gospa Kornet.«

Mama ga je pogledala, kot da govori grško. William je dodal: »Gospa Kornet, ki živi v sosednji hiši? Njena kuhinjska krpa?«

William je od petega leta dalje skoraj vsako popoldne odšel s košarkarsko žogo v bližnji park, saj je košarko v nasprotju z bejzbolom ali nogometom lahko igral sam. Tam je bilo zanemarjeno igrišče na prostem, na katerem je bil koš običajno prost, in cele ure je metal nanj ter se pretvarjal, da igra v moštvu Celtics. Njegov najljubši igralec je bil Bill Russell, ampak če je hotel biti Russell, je potreboval še nekoga, ki bi ga blokiral ali bil njegova obramba. Sam Jones je bil najboljši strelec, zato je bil William običajno Jones. Poskušal je posnemati branilčevo popolno tehniko meta in se pretvarjal, da so drevesa okrog igrišča navijači.

Ko je bil star deset let, je neko popoldne prišel na igrišče in ugotovil, da je zasedeno. Fantje – bilo jih je kakšnih šest in vsi so bili Williamovih let – so med košema tekali drug za drugim in za žogo. Hotel je že oditi, toda eden od fantov je zaklical: »Hej, bi igral?« In potem je, ne da bi počakal odgovor, dodal: »V modri ekipi si.« Williama je igra v nekaj sekundah posrkala in srce mu je razbijalo v prsih. Nekdo mu je podal žogo in takoj jo je podal nazaj, saj se je bal vreči na koš, da ne bi zgrešil in jih slišal, da je zanič. Čez nekaj minut se je igra nenadoma prekinila, ker je moral nekdo domov, in fantje so se razkropili v vse smeri. William je odšel proti domu in srce mu je še vedno rožljalo v prsih. Po tistem so bili fantje včasih že na igrišču, ko je prišel z žogo. Njihovi prihodi niso imeli razpoznavnega urnika, so ga pa vedno povabili k igri, kot da je eden od njih. To ga je vedno znova šokiralo. Otroci in odrasli so po navadi gledali mimo njega, kot da je neviden. Še starši ga skoraj niso pogledali. Vse to je sprejel kot razumljivo; konec koncev je bil dolgočasen in neopazen. Lastnost, ki je na njem najbolj izstopala, je bila bledica: imel je peščeno barvo las, svetlomodne oči in zelo blede polt, kakršno so imeli ljudje

britanskega in irskega porekla. V sebi je vedel, da je tako nezanimiv in pust kot njegova zunanost. V šoli se ni nikoli oglašal in nihče se ni igral z njim. Toda fantje na košarkarskem igrišču so mu dali priložnost, da je prvič v nečem sodeloval, ne da bi moral kaj povedati.

V petem razredu osnovne šole mu je učitelj telovadbe rekel: »Ob popoldnevih te vidim, kako igraš košarko. Kako visok je tvoj oče?«

William je prazno strmel vanj. »Ne vem. Običajne višine?«

»Dobro, torej boš najverjetneje organizator. Izpiliti boš moral rokovanje z žogo. Poznaš Billa Bradleyja? Nerodnega tipa pri Knicksih? Ko je bil majhen, si je na očala nalepil karton, da ni mogel gledati v tla in videti stopal. In potem je s tistimi očali na nosu vodil žogo po pločniku gor in dol. Nedvomno je bil videti zmešan, ampak žogo je po tistem res obvladal. Ima odličen občutek za to, kam se bo odbila in kako jo najti, ne da bi jo pogledal.«

William je tisto popoldne tekel domov in po vsem telesu mu je brenčalo. Prvič se je zgodilo, da je odrasel človek pogledal naravnost vanj – ga opazil in opazil, kaj dela –, in pozornost ga je vznemirila. Ko je po predalu v omari iskal otroška očala, je dobil napad kihanja. Dvakrat je moral na stranišče, preden mu je uspelo na spodnji del očal pazljivo prilepiti pravokotna kosa kartona.

Kadar se je William počutil slabo ali čudno, ga je skrbelo, da bo umrl. Vsaj enkrat na mesec se je po pouku zvil pod odejo, prepričan, da je na smrt bolan. Staršem ni povedal, saj v njihovi hiši bolezen ni bila dovoljena. Še zlasti kašljanje je veljalo za strašno izdajo. Kadar je bil prehlajen, si je kašljati dovolil samo za zaprtimi vrati omare, kjer mu je obraz zakrivala vrsta obešenih srajc, ki jih je moral nositi v šoli. Ko je z žogo in očali stekel ven, je dobro poznane skrbi čutil na ramenih in tilniku. Toda zdaj ni imel časa za bolezen, ni imel časa za strah. Zdelo se mu je, kot da se je zložil še zadnji kos v sestavljanke

njegove identitete. Fantje na igrišču so ga prepoznali in učitelj telovadbe prav tako. Williamu se sicer niti sanjalo ni, kdo je, toda svet mu je povedal: Košarkar si.

Učitelj telovadbe mu je dal dodatne namige, s katerimi je lahko postal spretnejši. »Pri obrambi mulca odrini z rameni in ritjo. Sodnik ti ne bo piskal prekrška. Sprintaj: Naredi hiter prvi korak in se med vodenjem znebi nasprotnika.« William je pilil tudi podaje, da je žogo lahko podajal najboljšim igralcem na igrišču. Hotel je obdržati svoje mesto na igrišču in vedel je, da si bo, če bodo drugi zaradi njega boljši, dvignil vrednost. Naučil se je, kam mora steči, da bo naredil prostor in bodo strelci lahko prodrli naprej. Postavil je pregrade, da so lahko metali s svojih najljubših mest. Fantje so ga po uspešnih akcijah trepljali po hrbtu in vedno so ga hoteli v svoji ekipi. To sprejemanje je delno potlačilo strah, ki ga je William nosil v sebi; na košarkarskem igrišču je vedel, kaj mora narediti.

Ko je prišel v srednjo šolo, je bil dovolj dober, da so ga sprejeli v šolsko ekipo. Visok je bil sto triinsedemdeset centimetrov in igral je na položaju organizatorja. Ure treninga z očali so se obrestovale; bil je daleč najboljši v preigravanju in tudi met na koš iz polrazdalje mu je uspeval. Trudil se je izboljšati skok, s čimer je pomagal nadoknadi izgubljene žoge svojega moštva. Še vedno je najbolj obvladal podajanje in njegovi soigralci so cenili, da imajo boljši rezultat, ko je bil v postavi. V šolski ekipi je bil edini iz prvega letnika, in kadar so starejši soigralci pili pivo v kleti tistih staršev, ki so bili pripravljene zamizati na eno oko, ga niso nikoli povabili. Njegovi soigralci so bili šokirani – vsi so bili šokirani –, ko je čez poletje po drugem letniku zrasel za trinajst centimetrov. Ko je enkrat začel rasti, se je zdelo, kot da se telo ne zna ustaviti, in ob koncu srednje šole je meril že dvesto en centimeter. Niti jesti ni mogel dovolj, da bi dohiteval rast, zato je postal pretresljivo vitek. Njegova mama je bila vsako jutro videti prestrašena, ko se je opotekel v kuhinjo, in vselej mu je dala

jesti, kadar je šel mimo. Očitno je mislila, da njegova suhljata postava meče slabo luč nanjo, saj je njena naloga, da ga hrani. Starši so včasih prišli na njegove košarkarske tekme, ampak v čudnih razmikih, in olikano so sedeli na tribuni, kot da ne poznajo nikogar na igrišču.

Niso bili na tisti tekmi, na kateri se je William pognal za izgubljeno žogo in ga je odbilo v zrak. Njegovo telo se je med padcem zvilo in nerodno je pristal na desnem kolenu. Sklep je prestregel celoten udarec in vso njegovo težo. William je zaslišal, da je v kolenu počilo, potem pa se je nadenj spustila megla. Trener, ki je očitno poznal samo dva registra – vpitje in momljanje –, mu je vpil na uho: »Waters, si v redu?« William se je tako na vpitje kot na momljanje običajno odzval z odgovorom, ki je zvenel kot vprašanje; nikoli ni bil dovolj prepričan za trditev. Odkašljal se je. Megla okoli njega in v njem je bila gosta in prepredena z bolečino, ki je žarela iz kolena. Odgovoril je: »Ne.«

Zlomil si je pogačico, kar je pomenilo, da bo zamudil zadnjih sedem tednov sezone v tretjem letniku. Nogo so mu odeli v mavec in dva meseca je bil na berglah. To je pomenilo, da prvič po petem letu ni mogel igrati košarke. V svoji sobi je sedel na stolu pri mizi in metal pomečkan papir v koš ob nasprotni steni. Oblaki, ki so se spustili ob poškodbi, so še kar vztrajali; njegova koža je bila vlažna in mrzla. Zdravnik mu je povedal, da bo popolnoma okreval in da bo v četrtem letniku spet lahko igral, toda Williama je kljub temu vsako minuto v dnevu grabila rahla panika. Tudi čas je postal čuden. Zdelo se mu je, da bo za vedno ujet v mavcu, na stolu, v hiši. Začel je razmišljati, da ne zdrži več, da ne more več čepeti v tem ranjenem telesu. Razmišljal je o sestri, o tem, da Caroline ne obstaja več. Razmišljal je o njenem neobstoju, ki ga ni razumel, in ko se je urni kazalec s težavo premaknil z ene minute na drugo, si je zaželel, da tudi sam ne bi več obstajal. Na košarkarskem igrišču ni bil več uporaben. Nihče ga ne bi pogrešal.

Če bi izginil, bi bilo, kot da sploh ni obstajal. Nihče ni govoril o Caroline in nihče ne bo govoril o njem. Šele ko se je njegova noga končno osvobodila mavca in je spet lahko tekel in metal na koš, so se megla in misli o izginotju razkadile.

Zaradi spodobnih ocen in obetavne košarkarske kariere mu je štipendijo ponudilo več kolidžev s košarkarskimi programi na najvišji stopnji. Hvaležen jim je bil, saj mu starši nikoli niso namignili, da mu nameravajo plačati študij, in ker je to vzel kot zagotovilo za košarko. Hotel je oditi iz Bostona – še nikoli ni bil več kot sto petdeset kilometrov stran od mestnega središča –, ampak ob misli na močvirnato vročino na jugu Združenih držav je postal živčen, zato je sprejel štipendijo Univerze Northwestern v Chicagu. Konec avgusta 1978 je na železniški postaji poljubil mamo v slovo in očetu segel v roko. Ko mu je stisnil dlan, ga je prešinila čudna misel, da morda ne bo več videl staršev – da sta imela vedno samo enega otroka in ta otrok ni bil on.

Ko je na kolidžu sestavljal urnik, se je nagibal k predmetom iz zgodovine. Zdelo se mu je, da mora zapolniti velike luknje v razumevanju, kako svet deluje, in domneval je, da se odgovori skrivajo v zgodovini. Všeč mu je bilo, da so pri strokovnih predmetih proučevali raznolike dogodke in našli vzorce. Če se je zgodilo to, *potem* se je zgodilo ono. Nič ni bilo popolnoma naključno in tako so atentat na avstrijskega nadvojvodo lahko povezali z začetkom svetovne vojne. Študentsko življenje je bilo preveč novo, da bi bilo predvidljivo, in Williamu ni uspelo najti ravnovesja, ko se je na poti po hrupnem hodniku študentskega doma srečeval z navdušenimi študenti, ki so mu hoteli dati petke. Dneve je razdelil na učenje v knjižnici, trening na košarkarskem igrišču in obiskovanje predavanj. Na vsakem od teh krajev je vedel, kaj mora početi. V predavalnici se je pogreznil v stol, odprl zvezek, in

ko je profesor začel govoriti, je začutil, da se mu je telo sprostito od olajšanja.

Na predavanjih je redko opazil druge študente, toda Julia Padavano je na seminarju o evropski zgodovini izstopala, saj je bil njen obraz videti ožarjen od ogorčenja in ker je profesorja – starejšega Angleža, ki je v pesti držal velik zmečkan robec – z vprašanji spravljala ob pamet. Njeni dolgi skodrani lasje so se okrog njenega vedrega obraza zibali kot zavese, ko je govorila: *Profesor, zanima me Clementinina vloga v vsem tem. Ali ni res, da je bila Churchillova glavna svetovalka? Ali pa: Lahko razložite šifrirni sistem v vojnem času? Hočem reči, kako natančno je deloval. Rada bi videla primer.*

William med poukom ni nikoli govoril in ni izkoristil profesorjevih govorilnih ur. Menil je, da je naloga študentov, da držijo jezik za zobmi in vsrkajo čim več znanja. O skodranem dekletu je imel enako mnenje kot profesor, in sicer, da je s svojimi pogostimi prekinitvami in vprašanji, ki so se Williamu sicer večkrat zdela zanimiva, neolikana. Tkivo resnega predavanja se je stkalo tako, da so študentje poslušali, profesor pa je modrost podajal v skrbno odviti preprogi besed; to dekle je tkivo luknjalo, kot da ne bi niti vedelo, da obstaja.

Neko popoldne po seminarju ga je osupnilo, ko se je pojavila ob njegovem komolcu in začela: »Zdravo. Ime mi je Julia.«

»William. Živijo.« Moral se je odkašljati; tisti dan najbrž še ni rekel niti besedice. Dekle ga je premerilo z velikimi, resnimi očmi. Opazil je, da se na soncu v njenih rjavih laseh pokažejo prameni medene barve. Videti je bila osvetljena, od zunaj in znotraj.

»Kako da si tako visok?«

Ni bilo nenavadno, da je kdo kaj pripomnil o Williamovi višini; razumel je, da s svojo višino preseneti vsakič, ko stopi v prostor, in da se večini ljudi zdi, da morajo nekaj reči. Večkrat na teden je slišal: *Kakšen je zrak tam zgoraj?*

Toda Julia je bila ob tem vprašanju videti sumničava in ob izrazu na njenem obrazu se je moral zasmejati. Ustavil se je sredi poti, ki je prečkala notranje dvorišče, in potem se je ustavila še ona. William se je redko smejal in v rokah ga je zaščemelo, kot da so se prebudile iz spanja, v katerem jim je manjkalo kisika. Na splošno se je počutil, kot da bi ga nekdo prijetno požgečkal. Pozneje se je spominjal tega trenutka in vedel je, da se je takrat zaljubil vanjo. Oziroma natančneje, takrat se je vanjo zaljubilo njegovo telo. Sredi dvorišča je pozornost nekega dekleta iz skritih koticov v njegovi notranjosti izvabila smeh. Williamovo telo – naveličano in zdolgočaseno od njegovega oklevajočega uma – je moralo v njegovih živcih in mišicah prižgati ognjemet ter ga s tem opozoriti, da se dogaja nekaj pomembnega.

»Zakaj se smeješ?« je vprašala Julia.

Uspelo mu je zadušiti večino isker. »Prosim, ne bodi užaljena,« je dejal.

Nestrpno je odkimala. »Saj nisem.«

»Ne vem, zakaj sem tako visok.« Skrivaj je sicer verjel, da si je višino izprosil sam. Resen košarkar je moral biti visok vsaj sto devetdeset centimetrov in William si je to tako močno želel, da se je nekako uprl genetiki. »V študentskem košarkarskem moštvu sem.«

»Torej ti višina vsaj pride prav,« je dejala. »Morda bom prišla pogledat kakšno vašo tekmo. Na splošno me šport sicer ne zanima in v kampus hodim samo na predavanja.« Za hip je obmolnila, potem pa hitro dodala, kot da bi ji bilo nerodno: »Doma živim, da prihranim denar.«

Predlagala mu je, naj si njeno telefonsko številko zapiše v zvezek za zgodovino, in preden je odšla, je privolil, da jo bo naslednji večer poklical. Do neke mere niti ni bilo pomembno, ali mu je všeč ali ne. Videti je bilo, kot da se je ta mlada ženska sredi dvorišča v študentskem naselju odločila, da bosta postala par. Pozneje mu je povedala, da ga je že več

tednov opazovala pri pouku in da ji je bilo vseč, ker je bil tako pozoren in resen. »In ne trapast kot drugi fantje,« je rekla.

Tudi po tem, ko je spoznal Julio, je košarka še vedno zasedala večino Williamovega časa in misli. V srednješolskem moštvu je bil najboljši igravec, na Northwesternu pa je zaprepaden spoznal, da je med najšibkejšimi. V tem moštvu njegova višina ni bila dovolj, da bi izstopal, in drugi mladeniči so bili močnejši od njega. Večina od njih je že nekaj let dvigovala uteži in Williama je zaskrbelo, saj ni vedel, da bi moral to početi. Med treningom so ga zlahka odrinili ali prevrnili, zato je začel obiskovati telovadnico z utežmi pred treningom in dlje ostajal na igrišču ter pilil mete iz različnih kotov. Nenehno je bil lačen in v žepih suknjiča je imel spravljene dodatne sendviče. Spoznal je, da bo imel v moštvu najverjetneje vlogo veznega člana. Bil je dovolj dober v podajanju, metih na koš in obrambi, da je bil koristen, čeprav ni bil nadarjen atlet. Njegova najbolj dragocena lastnost je bila ta, da je na igrišču redko naredil napako. »Visok košarkarski inteligenčni kvocient, a nobenih skokov,« je slišal reči enega od trenerjev, ko ta ni vedel, da ga poslušša.

Pogoj za štipendijo je bil, da bo delal na območju kampusa, in izmed možnosti na seznamu je izbral tisto službo, ki jo je lahko opravljal v stavbi telovadnice, saj je bilo prikladno za košarko. Ob dogovorjeni uri se je javil v pralnici v spodnji kleti velikanske stavbe, kjer ga je sprejela vitka ženska z visoko afro frizuro in očali. Zmajala je z glavo in dejala: »Nisi na pravem kraju. Kdo te je poslal sem? Belcev ne pošiljajo v pralnico. V knjižnico ali pa v študentsko rekreacijsko središče moraš. Pojdi že.«

William je pogledal po dolgem ozkem prostoru. V njem je v vrsti stalo trideset pralnih strojev ob eni steni in trideset sušilnih na drugi. Res je bilo, da nikjer, do koder mu je seglo oko, ni bil nihče drug belopolt.

»Zakaj je to pomembno?« je odvrnil. »Rad bi opravljal to službo. Prosim.«

Znova je odkimala in očala na nosu so se ji zamajala, ampak še preden je lahko kaj rekla, je Williama nekdo potrepljal po hrbtu in globok glas ga je poklical po imenu. Obrnil se je in zagledal enega od novincev iz košarkarskega moštva; bil je močni krilni center po imenu Kent, ki je bil na igrišču pravo Williamovo nasprotje: bil je vrhunski atlet, ki je teatralno zabijal, se zaletaval v table in sprintal vsako minuto, ko je bil v igri, vendar je slabo prebral taktiko, velikokrat povzročil, da so izgubili žogo, in v obrambi ni nikoli vedel, kam naj se postavi. Trener se je držal za glavo, ko je gledal, kako Kent teka po igrišču, saj se je najverjetneje zgražal nad razliko med telesnim potencialom mladega moža in njegovo hitro, vendar brezglavo igro.

»Živijo, stari,« je rekel Kent. »Ti tudi delaš tukaj? Lahko mu razkažem stvari, če želite, gospa.« Kent se je strogi ženski široko, očarljivo nasmehnil.

Omehčala se je in popustila: »V redu, pa naj bo. Spravi mi ga z grbe, pa se bom pretvarjala, da ga ni tukaj.«

Odtlej sta William in Kent izmene v pralnici načrtovala tako, da sta lahko skupaj delala. Za vsako moštvo sta oprala na stotine brisač in uniform. Nogometne uniforme so bile najhujše, saj so smrdele in imele globoke madeže od trave, ki jih je bilo treba zdrgniti s posebnim belilom. William in Kent sta razvila ritem za vsak korak pralnega postopka; tako sta se osredotočila na točnost in učinkovitost, da se jima je delo zdelo kot podaljšek košarkarskega treninga. Ta čas sta izkoristila za razčlenjevanje akcij in tuhtanje, kako bi se njihovo moštvo lahko izboljšalo.

Neko popoldne, ko sta zlagala gromozanski kup brisač, je William razlagal: »Za začetek branilec poda branilcu, kri- lo prodre mimo blokade ob stranski črti, branilec pa blokira center.« Umolknil je in se prepričal, ali mu Kent sledi. »Če

center dobi žogo, se krilo pomakne v kot in drugo krilo pride mimo blokade, drugi branilec pa postavi blokado na šibki strani.«

»Blokada za blokado.«

»Tako je, in če center poda branilcu, se akcija lahko ponovi.«

»Preveč predvidljivo! Trener hoče, da vedno znova ponavljamo eno in isto ...«

»Ampak če bomo to izvedli, kot je treba, obramba nima veliko možnosti, da bi nas ustavila, četudi bodo vedeli, kaj delamo, še posebno če bomo ...«

»Fanta,« je rekel moški pri sosednjem sušilnem stroju, »ali vesta, da je popoln nesmisel, kar govorita? Hočem reči, gledam košarko, a se mi niti ne sanja, o čem govorita.«

Kent in William sta se mu zarežala. Po koncu izmene sta odšla v telovadnico, kjer je bilo deset stopinj hladneje, in metala na koš.

Kent je bil iz Detroita, glasno je izražal svoje mnenje o vseh igralcih in moštvih v ligi NBA in svoje misli je pogosto prekinjal ter se smejal neumnim šalam, ki so kot papirnata letala švigale po garderobi. Med treningom ga je trener večkrat nadrl zaradi bahanja in Kent se je sicer opravičil, vendar si ni mogel kaj, da ne bi pet minut kasneje spet ponovil vaje. »Osnove!« je vedno znova rohnel trener.

Kent je trdil, da je v sorodu z Magicom Johnsonom, ki je bil v zadnjem letniku na Univerzi Michigan State in so ga vsi imeli za prvi izbor na naslednjem naboru za ligo NBA. Kent je s tako lahkoto dobil prijatelje – vsi so ga imeli radi –, da se je William spraševal, zakaj se je hotel družiti z njim. Sprva ni videl drugega, kot da Kent očitno uživa v njegovi tihosti in jo izkorišča, da lahko upravlja njuno prijateljstvo. Večino časa je govoril Kent in William je šele počasi spoznaval, da mu je Kent zasebne zgodbe zaupal zato, ker je želel, da bi mu še sam zaupal svoje. Ko je William slišal za levkemijo Kentove babice, ki

je osupnila vse v družini – menda je trdila, da bo večno živela, in je bila tako silovita pojava, da so ji vsi verjeli –, mu je zaupal, da si je s starši dotlej izmenjal eno samo pismo in da bo med božičnimi počitnicami ostal v šoli.

Ko sta po dolgem večernem treningu s krči v izčrpanih mišicah počasi stopala čez tiho notranje dvorišče, je Kent dejal: »Včasih se moram opomniti, da je vseeno, ali me trener pošlje na klop ali se dere name, ker ne ceni moje čudovite igre. Medicino bom šel študirat. Moje prihodnosti ne more preprečiti.«

William je bil presenečen. »Boš zdravnik?«

»Stoodstotno. Sicer še ne vem, kako bom dobil denar za šolnino, a ga bom. Kaj boš pa ti počel po kolidžu?«

William je začutil, da ima mrzle prste. Bil je začetek novembra, in ko je vdihnil, ga je v pljučih zmrazil leden zrak. Nikoli ni razmišljal o življenju po kolidžu; zavedal se je, da namenoma odvrča pogled od prihodnosti. Hotel je reči *igral košarko*, vendar ni bil dovolj dober, da bi bil to njegov poklic. Da ga je Kent to vprašal, je samo potrdilo, da tudi on ne misli, da je William dovolj dober.

»Ne vem,« je dejal.

»Potem pa začni razmišljati,« mu je svetoval Kent. »Saj si nadarjen. Še imava čas.«

Sem res nadarjen? je pomislil William. Dvomil je, da je zunanaj košarkarskega igrišča za kaj nadarjen.

Julia je na začetku decembra prišla na petkovo košarkarsko tekmo, in ko jo je William opazil na tribuni, se mu je vid zameglil in je žogo podal nasprotnemu moštvu. »Ej,« je zavpil Kent, ko je na igrišču pridrvel mimo njega. »Kakšno sranje je bilo pa to?« William je v obrambi dvakrat ukradel žogo in s tem je moštvo Wildcats dobilo zagon. V napadu je z začetka rakete vrgel podajo z odbojem od tal odprtemu igralcu v kotu. Kent je tik pred polčasom zmagoslavno zavpil: »Že razumem! Dekle imaš tukaj. Kje je?«

Po tekmi – Wildcats so zmagali in William je igral svoje najboljše minute v sezoni – se je povzpел na tribuno k Julii. Šele ko se ji je približal, je opazil, da sedi med tremi dekleti, ki so ji podobna. Vse so imele enako živahne kodre do ramen. »To so moje sestre,« je pojasnila Julia. »Pripeljala sem iskalke talentov, da si te ogledajo. Saj se tako reče v košarki, ne?«

William je prikimal in – pod drobnogledom štirih deklet – se je nenadoma močno zavedel, kako kratke so njegove košarkarske hlače in kako tanka je brezrokavna majica dresa.

»Uživale smo,« je pripomnila ena od deklet, ki je bila videti mlajša. »Ampak videti je bilo naporno. Mislim, da se v vsem življenju še nisem toliko spotila, kot ste se vi zdaj. Jaz sem Cecelia, to pa je moja dvojčica Emeline. Štirinajst let sva stari.«

Emeline in Cecelia sta se mu prijazno nasmehnili, on pa jima je vrnil nasmešek. Julia in sestra na drugi strani sta ga proučevali kot cenilki nakita, ki ocenjujeta drag kamen. Če bi ena od njiju iz torbice povlekla urarsko lupo in si jo prislonila na oko, ga ne bi presenetilo. Julia je rekla: »Videti si bil tako močan ... tam na igrišču.«

William je zardel in tudi zgornji del Julijinih lic je postal rožnat. Videl je, da ga to lepo dekle hoče zase, in ni mogel verjeti svoji sreči. Še nikoli ga ni nihče hotel. Želel si je, da bi jo lahko objel pred sestrami, pred celo dvorano, toda take drzne poteze niso bile v njegovi naravi. Bil je ves premočen od znoja in spet se je oglasila Julia.

»To je moja sestra Sylvie,« je povedala. »Jaz sem najstarejša, ampak sem samo deset mesecev starejša od nje.«

»Me veseli,« je pripomnila Sylvie. Lase je imela za odtenek temnejše kot Julia in bila je drobnejša, z manj oblinami. Še naprej je motrila Williama, Julia pa je medtem žarela kot pav, ki razkazuje vsa svoja peresa. Ko je stal tam, je videl, da se je odpel eden od gumbov na Julijini srajci, ki ji je bila pretesna čez obilno oprsje. Preden je to opazila in ga zapela, je za trenutek ugledal njen rožnati nedrček.

»Koliko bratov ali sester imaš pa ti?« To je vprašala Emeline ali pa Cecelia. Nista bili popolnoma enaki, ampak Williamu sta se zdeli zelo podobni. Enaka olivna polt, enaki svetlorjavi lasje.

»Bratov ali sester? Nobenega,« je rekel, čeprav je seveda pomislil na uokvirjeno fotografijo rdečelase malčice v dnevni sobi svojih staršev.

Julia je že vedela, da je edinec – to je bilo eno od njenih prvih vprašanj med njunim prvim telefonskim pogovorom –, druga tri dekleta pa so bila videti smešno šokirana.

»To je strašno,« je rekla Emeline ali Cecelia.

»Povabimo ga k nam na večerjo,« je predlagala Sylvie in dekleta so prikimala. »Videti je osamljen.«

In tako si je William po štirih mesecih na kolidžu našel prvo dekle in novo družino.

Julia

DECEMBER 1978–JULIJ 1981

Točno ob tisti uri, ko naj bi William prišel k njim, je Julia na vrtu za hišo, ki je bil z leseno ograjo obdan kvadrat v velikosti šest krat štiri metre, gledala, kako mama izkopava še zadnji sezonski krompir. Vedela je, da bo točen in da ga bo ena od sester spustila noter. Najbrž bo zmeden, ker ga bo njen oče vprašal, ali zna kaj poezije na pamet, in ker se bosta Emeline in Cecelia neprestano premikali in govorili. Sylvie je delala v knjižnici, tako da mu bo prizanesla s svojim vprašujočim strmenjem. Nekaj minut na samem z njenima sestrama in očetom bo pripomoglo k temu, da jih bo spoznal – Julia je hotela, da bi videl, kako prijetni so –, in kot dodatna prednost bo še posebno vesel, ko bo videl, da je vstopila *ona*. Julia je bila v družini znana po tem, da je znala ob vstopu narediti vtis, kar v resnici pomeni samo, da je pomislila, kdaj je pravi trenutek, drugi pa niso. Ko je bila še majhna, se je zavrtela v kuhinjo ali dnevno sobo in zaklicala *Ta-da!*

Le kaj si bo William mislil o njihovi majhni hiši, stisnjeni med skoraj enake nizke opečnate hiše na ulici 18th Place? Padavanovi so živeli v Pilsnu, ki je bil delavska soseska, polna priseljencev. Zidove stavb so krasili pisani murali in v tamkajšnjem supermarketu je bilo enako običajno slišati španščino, poljščino kot angleščino. Skrbelo jo je, da se bosta Williamu tako soseska kot notranjost njihove domače hiše zdeli zanikrni. Rožast kavč, prekrit s plastiko. Lesen križ na steni. Uokvirjena zbirka svetnic zraven jedilne mize. Kadar je bila Julijina mama jezna, jih je vse naglas imenovala in nepremično strmela v njihove obraze, kot da bi jih prosila, naj jo rešijo te družine. *Adelajda, Neža iz Rima, Katarina Sienska,*

Klara Asiška, Brigita Irska, Marija Magdalena, Filomena, Terezija Avilska, Marija Goretti. Vsa štiri Padavanova dekleta so znala ta imena zrecitirati boljše kot rožni venec. Za družinsko večerjo je bilo nenavadno, če se ni zaključila z očetovim recitiranjem poezije ali pa materinim naštevanjem svetnic.

Julia je zadrževala. Na sebi ni imela plašča; zunaj so bile štiri stopinje, ampak večina prebivalcev Chicaga mraza ni hotela priznati, dokler se temperatura ni spustila pod ledišče. »Všeč mi je,« je rekla maminemu hrbtu.

»Je pijanec?«

»Ne. Košarkar. In odličnjak. Zgodovino študira.«

»Je tako pameten kot ti?«

Julia je že razmišljala o tem. Očitno je bilo, da je pamen. Možgani so mu delali. Postavljal ji je taka vprašanja, da ji je dal vedeti, da bi jo rad razumel. Toda njegova inteligenca se ni kazala v obliki močnega mnenja. Rad je spraševal, odgovarjal pa je negotovo; dalo bi se ga oblikovati. Nekajkrat se je z Julio učil v knjižnici Lozano, ki je stala zgolj nekaj ulic stran od doma Padavanovih. Sylvie je delala v tej knjižnici, kjer so se dobivali vsi iz njihove sosesčine, ampak če se je William hotel tam učiti, se je moral pozno zvečer še eno uro voziti do študentskega doma. Kadar sta kovala načrte za konec tedna, je vedno dejal: »Počniva tisto, kar bi ti rada počela. Vedno imaš najboljše zamisli.«

Julia ni nikoli razmišljala o pojmu telesne inteligence, dokler ni prišla na Williamovo zadnjo košarkarsko tekmo. Presenetilo jo je, da se ji je zdelo razburljivo gledati, kako William igra z ekipo. Videla je silovitejšo plat, kot jo je kazal zunaj igrišča: soigralcem je vpil napotke ter s svojim močnim, visokim telesom preprečeval nasprotnikom, da bi prišli do koša. Julie šport ni zanimal in ni razumela pravil, toda njen čedni fant je sprintal, skakal in se vrtel s tako golo telesnostjo in tako močno osredotočenostjo, da je nehote pomislila: *ja*.

»Resen človek je,« je dejala. »Resno jemlje življenje, tako kot jaz.«

Rose se je dvignila. Tujec bi se morda smejal njeni podobi, Julia pa je bila mamine oprave vajena. Kadar je vrtnarila, je imela oblečeno predelano uniformo bejzbolskega lovilca z dodatkom mornarsko modrega sombrera. Vse to je našla na ulici. Njihov konec ulice je bil stoddotno italijanski, številne ulice v soseski pa so bile polne mehiških družin in Rose je klobuk potegnila iz nekega smetnjaka po slavju praznika *cinco de mayo*. Bejzbolsko uniformo je pobrala, ko je Frank Ceccione, ki je živel dve hiši naprej, zabredel v droge in izstopil iz srednješolske bejzbolske ekipe. Rose je nosila njegove velikanske ščitnike za noge, v ščitnik za prsi pa si je našla velike žepe za vrtnarsko orodje. Videti je bila pripravljena za nekažna igro – le da ni bilo jasno, katero.

»Torej ni pametnejši od tebe.« Rose je dvignila sombrero in si šla s prsti skozi lase – imela je enako valovite kot hčere, a prepredene s sivimi prameni. Niti približno ni bila tako stara, kot je bila videti, ampak že leta poprej je prepovedala vsakršno praznovanje svojega rojstnega dneva – to je bila njena osebna vojna napoved minevanju časa. Julijina mama je pogled uperila v grede na vrtu. Za obiranje sta ostala le še krompir in čebula; zdaj je večino dela posvetila pripravi vrta za zimo. Edina predela, ki nista bila za sajenje, sta bila rezervirana za ozko potko med rastlinami in bel kip Device Marije, ki je bil naslonjen na ograjo v levem kotu zadaj. Rose je zavzdihnila. »Nič za to. Jaz sem milijonkrat pametnejša od vašega očeta.«

Julia je vedela, da je ‚pameten‘ težavna beseda – kako izmeriš pamet, še posebno če nobeden od staršev ni študiral? –, toda njena mama je imela prav. Julia je videla fotografije, na katerih se lepa in urejena Rose smehlja ob Charlieju prav na tem vrtu nedolgo po poroki. Sčasoma se je sprijaznila z razočaranjem nad zakonskim življenjem in ga je nosila na

enak način, kot si je navezala trapasto vrtnarsko opravilo. Vsa njena velika naprezanja, da bi moža pripravila do nekakšne denarne stabilnosti in uspeha, so se sfižila. Zdaj je bila hiša Charliejeva domena, vrt pa Rosino zatočišče.

Nebo se je mračilo in zrak je bil vse hladnejši. Kadar se je temperatura zares spustila pod ledišče, je v soseski potihnilo, danes pa je še vse čebljalo, kot da bi hoteli še zadnje besede spraviti v promet: otroci v daljavi so se glasno smejali, stara gospa Ceccione je žvrgolela na vrtu; motor je trikrat zakašljaj, preden se je zagnal. »Menda bo čas, da greva noter,« je rekla Rose. »Ti bo nerodno, ker je tvoja mati tako našemljena?«

»Ne,« je odgovorila Julia. Vedela je, da bo Williamova pozornost usmerjena vanjo. Oboževala je upajoči pogled, ki ga je uperil vanjo, kot da bi bil ladja, ki si ogleduje idealno pristanišče. William je odraščal v lepi hiši z očetom, ki je hodil v službo, veliko trato in svojo sobo. Očitno je vedel, kako sta videti uspeh in varnost, in to, da je v njej prepoznal to možnost, je Julii neznansko godilo.

Rose se je trudila zgraditi trdno življenje, toda Charlie je odnesel ali prevrnil vsak kamen, ki ga je položila. Julia se je na polovici prvega pogovora z Williamom odločila, da je pravi zanjo. Imel je vse, kar je iskala, in kot je povedala materi, bil ji je preprosto zares všeč. Ob pogledu nanj se je nehote nasmehnila in zelo rada je svojo malo dlan stisnila v njegovo veliko. Bila sta odlična ekipa: William je izkusil življenje, kakršno si je Julia želela, tako da bo lahko usmerjal njeno neskončno energijo, medtem ko bosta gradila skupno prihodnost. Ko bosta poročena in nastanjena v lastnem domu, bo pomagala še domačim. Njeni trdni temelji se bodo tako razširili, da bodo postali tudi njihovi.

Skoraj se je naglas zasmejala ob olajšanju na obrazu svojega fanta, ko je vstopila v dnevno sobo. William je sedel na škripajočem kavču zraven njenega očeta in Charlie je imel dlan na mladeničevi rami. Cecelia je bila zleknjena na starem

rdečem naslanjaču, Emeline pa je strmela v ogledalo, ki je viselo pri vhodnih vratih in si urejala pričesko.

Cecelia je z resnim glasom pripomnila: »Izvrsten nos imaš, William.«

»O,« je William očitno presenečeno odvrnil. »Hvala?«

Julia se je zarežala. »Ne zmeni se za Cecelijo. Tako govori, ker je umetnica.« Cecelia je imela poseben dostop do likovne sobe v srednji šoli in vse, kar je zagledala, je obravnavala kot snov za slikanje. Ko je Julia – ki jo je zanimal osredotočeni izraz na Cecelijinem obrazu – zadnjič vprašala sestro, o čem razmišlja, ji je ta odgovorila: »O vijoličasti.«

»Res imaš lep nos,« je vljudno dodala Emeline, ker je opazila, da je William zardel, in je hotela, da bi se bolje počutil. Emeline je razbrala čustvene nianse vsakega prostora in hotela je, da bi se vsi vedno počutili dobro in bi bili zadovoljni.

»Niti enega Whitmanovega verza ne pozna,« je Charlie povedal Julii. »Si moreš misliti? Niti sekundo prezgodaj ni prišel. Nekaj verzov sem mu zrecitiral, da bi mu pri tem pomagal.«

»Nihče ne pozna Whitmana razen tebe, oči,« je rekla Cecelia.

Podatek, da William ne pozna nobene pesmi Walta Whitmana, je bil za Julio še dodatna potrditev, da je njen fant drugačen od njenega očeta. Iz Charliejevega glasu je razbrala, da je pil, vendar še ni bil pijan. V roki je imel kozarec, napoln talečih se kock.

»Če želiš, ti v knjižnici lahko rezerviram *Travne bilke*,« je Sylvie predlagala Williamu. »Vredna je branja.«

Julia ni opazila, da Sylvie stoji na pragu kuhinje. Očitno je ravno prišla iz službe v knjižnici in ustnice je imela tako temnordeče, da je bilo jasno, da se je med policami poljubljala z enim od fantov. Bila je v četrtem letniku srednje šole in v prostem času se je trudila čim več delati, da bi varčevala za ljudsko univerzo. Akademske štipendije, kot jo je imela Julia,

ne bo dobila, saj ni bila tako odločena, da jo hoče kot njena starejša sestra. Sylvie je blestela v predmetih, ki so jo zanimali, povsod drugod pa je imela dobre in zadostne ocene. Julia je svojo odločnost upravljala kot kosilnico in je skozi srednjo šolo kosila s pogledom, uprtim v naslednji korak.

»Hvala,« je odvrnil William. »Bojim se, da sploh še nisem prebral kaj dosti poezije.«

Julia je bila prepričana, da William ni opazil ustnic njene sestre, in tudi če bi jih, ne bi vedel, zakaj so tako rdeče. Sylvie je bila tista sestra, s katero si je bila Julia najbližje, poleg tega pa je bila edini človek, ki je Julio lahko ustavil in ob katerem je ostala brez besed. Njena sestra je prebrala na stotine romanov – to je bil vse njuno življenje Sylviejini edini konjiček – in iz tistih knjig je izvela svoj življenjski cilj: imeti veliko ljubezensko avanturo, kakršna se zgodi enkrat na stoletje. To so bile otroške sanje, toda Sylvie se jih je še vedno oklepala z obema rokama. *Njega* – svojo sorodno dušo – je iskala vsak dan v življenju. Med službo v knjižnici se je poljubljala s fanti, da je vadila za takrat, ko ga bo spoznala.

»Ni prav, da tako vadiš,« je Julia govorila Sylvie, ko sta zvečer v temni sobi ležali druga ob drugi. »In ta ljubezen, kakršno iščeš, je tako ali tako izmišljena. V tistih knjigah – *Viharni vrh*, *Jane Eyre*, *Ana Karenina* – je ljubezen predstavljena kot uničujoča sila. Vse so tragedije, Sylvie. Pomisli; vsi tisti romani se končajo z obupom ali smrtjo.«

Sylvie je zavzdihnila. »Ni poanta v tragediji,« je dejala. »Danes beremo te knjige, ker je ljubezen tako velikanska in resnična, da ne moremo odvrniti pogleda od nje. To ni uničenje; po mojem gre za neke vrste razširitev. Če bom imela dovolj sreče, da bom spoznala tako ljubezen ...« Umolknila je, saj ni mogla z besedami opisati, kako veliko bi ji to pomenilo.

Julia je ob pogledu na sestrine rdeče ustnice zmajala z glavo, saj se ji bodo te sanje gotovo maščevale. Sylvie si je preveč želela in preveč je živela v svoji glavi. Označili jo bodo za

cipo in naposled bo vzela čednega bednika samo zato, ker bo tako strmel vanjo, da jo bo spominjal na Heathcliffa.

Emeline je pripovedovala o učitelju, ki je imel pogojno kaznen zaradi kajenja marihuane. »Zelo je iskren,« je rekla. »Povedal nam je, kako so ga zalotili in vse. Skrbi me, da bo še globlje zabredel v težave, ker nam je povedal za to. Zdi se mi, da ne razume odraslih pravil o tem, kaj lahko pove in kaj mora zadržati zase. Ves čas me je imelo, da bi ga utišala.«

»Morala bi mu še reči, naj ne kadi trave,« je dodala Cecilia.

»Mislim, da gremo zdaj lahko jest.« Rose je iz spalnice prišla čista in oblečena v eno od lepših halj za doma. »Zelo me veseli, da sem te spoznala, William. Imaš rad rdeče vino?«

Slednji je vstal in odvil svoje dolgo telo z nizkega kavča. Prikimal je. »Pozdravljeni, gospa.«

»Sveta pomagavka.« Rose je glavo nagnila nazaj, da ga je lahko pogledala. Visoka je bila dobrih sto petdeset centimetrov. »Ti ni prišlo na misel, da bi omenila, da je velikan, Julia?«

»Je pa pravi čudež, kajne?« je pripomnil Charlie. »Omehčal je našo Julio, kar se mi je zdelo nemogoče. Poglej jo, kako se smehlja.«

»Očka,« je rekla Julia.

»Na katerem položaju igraš?« je Charlie vprašal Williama.

»Nizki krilni igralec sem.«

»Ha! Če si ti nizki, res ne bi rad srečal visokega.«

»Le kakšna je evolucijska razlaga za takšno višino?« je rekla Sylvie. »Ali smo potrebovali ljudi, ki so lahko gledali čez zidove, da bi videli, ali se bliža sovražnik?«

Vsi v prostoru, tudi William, so se zasmeli in Julii se je zdelo, da je bil sredi vsega dogajanja videti kar malo solzen. Prebila se je do nje in mu šepnila: »Smo preveč zate?«

Stisnil ji je dlan, kar je razumela kot ja in ne hkrati.

Večerja ni bila izvrstna. Rose je sicer gojila čudovito zelenjavo, vendar ni marala kuhati, zato so se izmenjaje spopadali

s pripravljanjem večerje. Zelenjava tako ali tako ni bila namenjena njim – dvojčici sta jo vsak konec tedna prodajali na kmečki tržnici v bližnji bogati soseski. Za kuhanje je bila na vrsti Emeline, kar je pomenilo, da so jedli predpakirane zamrznjene jedi. Gost je smel prvi izbrati jed; William je izbral purana, ki ga je dobil na pladnju z majhnimi predelčki za pire krompir, grah in brusnično omako. Za njim so brezbrizno izbirali še družinski člani in začeli jesti. Emeline je pripravila še Pillsburyjeve rogljičke, ki jih je stresla iz škatle in spekla v pečici. Ti so vzbudili več navdušenja in v desetih minutah jih ni bilo več.

»Moja mama je pripravljala večerje enake znamke, ko sem bil majhen,« je povedal William. »Lepo, da sem jo spet lahko jedel. Hvala.«

»Veseli me, da nisi zgrožen nad našo pogostitvijo,« je rekla Rose. »Zanima me, ali so te vzgajali v katoliški veri.«

»Vse do konca sem hodil na katoliško šolo v Bostonu.«

»Boš šel pri poklicu po očetovih stopinjah?« je vprašal Charlie.

To vprašanje je Julio presenetilo in opazila je, da je šokiralo tudi njene sestre. Charlie ni nikoli omenjal dela, nikoli ni nikoogar spraševal po poklicu. Svojo službo v papirnici je sovražil. Edini razlog, da ga še niso odpustili, je bilo – po Rossinem mnenju – dejstvo, da je bil lastnik podjetja njegov prijatelj iz otroštva. Charlie je hčeram večkrat rekel, da služba ne naredi človeka.

»Kaj pa naredi tebe, očka?« ga je vprašala Emeline, ko jim je pred leti spet ponovil svojo mantro. To je izrekla z vso prikupnostjo male deklince; vsi so se strinjali, da je najnežnejša in najbolj iskrena izmed štirih deklic. »Tvoj nasmeh,« je odgovoril Charlie. »Nočno nebo. Cvetoči dren pred hišo gospe Ceccione.«

Julia je poslušala in si mislila: *To je nesmisel. In ne pomaga mami, ki vsak teden pere perilo tujcem, da lahko plača račune.*

Morda se je Charlie trudil postavljati vprašanja, za katera je menil, da jih drugi očetje postavljajo fantom svojih hčera. Ko so mu besede zletele iz ust, je popil pijačo in segel po steklenici z vinom.

»Očka je bil videti prestrašen,« je Sylvie pozneje tisti večer v temi pripomnila Julii. »In ali si slišala, da je mama uporabila besedo *zgrožen*? Nikoli ne govori tako. Oba sta se postavljala pred Williamom.«

»Ne, gospod,« je dejal William. »Moj oče dela v računovodstvu. Jaz ...« Obotavljal se je in Julia je pomislila: *Težko mu je, ker ne ve odgovora. Manjka mu odgovorov.* Po hrbtnici jo je spreletel prijeten drget. Julijina specialiteta so bili odgovori. Od trenutka, ko se je naučila govoriti, je ukazovala sestram, izpostavljala njihove težave in ponujala rešitve. Sestram je šla včasih na živce, so pa tudi priznale, da je prednost, če imaš doma mojstrskega reševalca težav. Druga za drugo so prihajale k njej in plaho priznavale: *Julia, težavo imam.* Ali je šlo za nesramnega fanta, strogega učitelja ali pa izgubljeno izposojeno ogrlico. Julio je njihova prošnja navdušila, pomela je roke in poiskala rešitev.

William je rekel: »Če se mi v košarki ne bo izšlo, bom morda ...« Njegov glas se je ustavil in videti je bil enako izgubljen kot Charlie trenutek pred tem, kot da bi obvisel v času in se lahko rešil samo, če se bo konec stavka čudežno prikazal.

Julia je vskočila: »Morda bo postal profesor.«

»Uuu,« je odobraval Emeline. »Dve ulici stran živi čeden profesor in ženske ga zasledujejo. Izvrstne sukničice nosi.«

»Profesor česa?« je zanimalo Sylvie.

»Nimam pojma,« je odgovorila Emeline. »Saj ni pomembno, kaj?«

»Seveda je pomembno.«

»Profesor,« je ponovil Charlie, kot da je Julia rekla *astronavt* ali *predsednik Združenih držav Amerike*. Rose je ves čas govorila o kolidžu, vendar se je njena izobrazba po srednji šoli

zaključila, Charlie pa je po Julijinem rojstvu pustil študij. »To bi pa bilo nekaj.«

William je Julii namenil pogled, poln hvaležnosti in še nečesa drugega, in čebljanje ob mizi se je nadaljevalo okoli njiju.

Ko sta šla pozneje tisti večer na sprehod po soseski, jo je William vprašal: »Zakaj si rekla, da bom profesor?«

Julia je v licih začutila, da je zardela. Odgovorila je: »Hotela sem pomagati in Kent mi je povedal, da pišeš knjigo o zgodovini košarke.«

William je nezavedno izpustil njeno roko. »Res? To ni knjiga – za zdaj so bolj zapiski. Ne vem, ali bo kdaj nastala knjiga. Ne vem, kaj bo iz tega.«

»Občudovanja vredno je,« je pripomnila. »Nobenega drugega študenta ne poznam, ki bi v prostem času pisal knjigo. Zelo ambiciozno. Meni to diši po bodočem profesorju.«

Skomignil je, vendar je videla, da razmišlja o tem.

William je bil visok in je kot senca stal nad njo. Moški, ampak mlad. Pilsen je bil tisti večer miren pod mornarsko modrim nebom. Bila sta na manjši stranski ulici. Nekaj ulic v desno je videla zvonik cerkve svetega Prokopija, kamor je njena družina ob nedeljah hodila k maši. Pomislila je, kako se je Sylvie pod močnimi lučmi v knjižnici poljubljala, naslonjena na police z znanstvenofantastičnimi romani. Dvignila je roko in Williama pocukala za sprednji del plašča. *Pridi dol.*

Ta znak je poznal in sklonil je glavo. Njegove ustnice so se srečale z njenimi – nežnimi, toplimi – in stisnila sta se skupaj sredi ulice, sredi svoje romance, sredi njene soseske. Julia je zelo rada poljubljala Williama. Pred njim je poljubila že nekaj fantov, ampak tisti so se poljubljanja lotili, kot da bi bila to štartna pištola pri sprintu. Ciljna črta je bila najverjetneje seks, ampak nobeden od fantov ni pričakoval, da bo prišel tako daleč; preprosto poskušali so preteči čim daljšo pot, preden je Julia prekinila dirko. Poljub na lice se je spremenil

v poljubljanje na ustnice, kar se je hitro stopnjevalo v francosko poljubljanje, potem pa jo je fant že trepljal po dojki, kot da bi jo hotel izmeriti. Julia še nikomur ni dovolila iti dlje od tega, ampak vse skupaj je bilo tako stresno, da je poljube došla samo kot vlažne in malomarne. Pri Williamu pa je bilo drugače. Njegovi poljubi so bili počasni in ne del dirke, zato se je lahko sprostila. Ker se je počutila varno, so se prižgali drugi deli njenega telesa in svoje nežno telo je pritisnila ob njegovo. Pri Williamu je prvič hotela početi več. Želela si ga je.

Ko sta se končno ločila, mu je šepnila v prsi: »Odšla bom od tod.«

»Od kod? Iz hiše staršev?«

»Ja, in iz te soseske. Po kolidžu. Ko ...« Nadaljevala je z oklevanjem. »Ko se bo moje življenje zares začelo. Tukaj se nič ne začne; videl si mojo družino. Ljudje tukaj obtičijo.« Zamišljala si je zemljo na Rosinem vrtu: bogato, prodnato, lepljivo na otip. Z dlanjo je podrgnila ob Williamov suknjič, kot da bi hotela obrisati umazanijo. »V Chicagu so še veliko lepše soseske. Tam je vse drugače kot tu. Zanima me, ali se boš hotel vrniti v Boston.«

»Tukaj mi je všeč,« je dejal. »Tvoja družina mi je všeč.«

Julia se je zavedela, da je med čakanjem na odgovor zadrževala sapo. Odločila se je že, da je William njena prihodnost, vendar ni bila prepričana, ali on čuti enako, čeprav je sumila, da ja. »Meni so tudi všeč,« je odvrnila. »Nočem pa *biti* oni.«

Ko se je pozneje tisti večer prikradla v majhno sobico, ki si jo je doma delila s Sylvie, je tam našla vse sestre, ki so jo čakale v spalnih srajcah. Zmagoslavno so se ji smehljale.

»Kaj je?« je šepnila in ni si mogla kaj, da se ne bi še ona nasmehnila.

»Zaljubljena si!« je zašepetala Emeline in dekleta so jo povlekle na posteljo ter proslavile, da je prva od njih naredila ta korak, prva je svoje srce izročila fantu. Dvojčici in Sylvie so se skupaj z njo stlačile na enojno posteljo. To so naredile že

neštetokrat; ko so njihova telesa rasla, je postajalo vse težje, a so znale spodvihati ude in se razporediti tako, da se je izšlo.

Julia se je zasmejala z dlanjo na ustih ter pazila, da ni bila glasna in ni zbudila staršev. Presenečena je ugotovila, da ima v objemu sester solzne oči. »Mogoče sem pa res,« je rekla.

»Odobravamo,« je oznanila Sylvie. »Gleda te, kot da si kraljica, kar tudi si.«

»Všeč mi je barva njegovih oči,« je pripomnila Cecelia. »Nenavaden odtenek modre. Naslikala jih bom.«

»To ni tvoje vrste ljubezen, Sylvie,« je povedala Julia, da bi bilo to jasno. »Razumna je.«

»Kajpak,« je odvrnila Sylvie in jo poljubila na lice. »Razumen človek si. In zelo smo vesele zate.«

William jo je zasnubil, ko sta bila v tretjem letniku. Tak je bil načrt, Julijin načrt. Poroka takoj po diplomi. Po udeležbi na neverjetno zanimivem seminarju iz organizacijske psihologije se je prepisala s humanističnih ved na ekonomijo. Učila se je o sistemih, o tem, kako je vsak posel sestavljen iz množice zapletenih delov, iz motivacij in gibanj. O tem, da lahko en del, če je pokvarjen ali neubran, pogubi celotno podjetje. Njen profesor je bil poslovni svetovalec, ki je podjetjem svetoval, kako naj delovne procese naredijo bolj ,učinkujoče' in ,učinkovite'. Julia je v poletju med tretjim in četrtem letnikom delala pri profesorju Cooperju, si zapisovala in na milimetrski papir risala grafe o poslovanju podjetij. Domači so se norčevali iz njenih mornarsko modrih salonarjev in kostima s krilom, ona pa je z velikim veseljem vstopala v klimatizirani hlad poslovne stavbe, všeč ji je bilo, da so vsi oblečeni, kot da sebe in svoje delo jemljejo resno, rada je celo stopala skozi oblake cigaretnega dima na poti na stranišče. Moški so bili taki, kakršni so po njenem mnenju morali biti, in tisto leto je Williamu za rojstni dan kupila snežno belo srajco z gumbi. Za božič je nameravala dodati še žameten suknjič. William je

sklenil uresničiti Julijin predlog in postati profesor zgodovine. Julia je bila zadovoljna z eleganco svojih načrtov: zaroka to poletje, diploma in poroka naslednje poletje, potem pa se bo William vpisal na doktorski študij. Uživala je v tem trenutku, ko je bilo njeno življenje tik pred njo, ne pa daleč v daljavi. Vse otroštvo je čakala, da bo odrasla in prišla do *sem*, da bo pozvonila na vse zvonce odraslosti.

William je svoje zadnje poletje na Northwesternu preživljal na košarkarskem taboru in Julia je ob koncu dneva pogosto prišla v športno središče, da sta lahko skupaj večerjela. Na notranjem dvorišču je včasih srečala Kenta, kadar je zaradi poletne službe v študentski ambulanti prej odšel s treninga. Všeč ji je bil, vendar ji je bilo ob njem vselej rahlo neprijetno. Bila sta tako neusklajena, da sta pogosto spregovorila v istem trenutku. Kadar so bili skupaj z Williamom in je on nekaj rekel, sta oba odgovorila drug čez drugega. Julia je Kenta spoštovala – konec koncev si je nameraval sam plačati študij medicine – in menila, da dobro vpliva na Williama. Del njenega neprijetnega občutka je izviral iz želje, da bi mu ugažala. Ni bila prepričana, da ji uspeva. V njegovi prisotnosti je v glavi preizkušala morebitne teme za pogovor in iskala tisto, ki bi jima omogočila trdne temelje.

»Dober večer, generalka,« je rekel Kent, ko jo je tisti večer zagledal. »Slišal sem, da zažigaš v korporaciji.«

»Ne kliči me generalka,« je odgovorila, a se je smehljala. Ničesar, kar je Kent rekel, ni bilo mogoče vzeti kot žalitev; njegov ton in nasmešek tega nista dopuščala. »Kako je pri košarki?«

»Veselo,« je odvrnil na tak način, da je Julio spomnil na Cecelio, ki je na vprašanje, o čem razmišlja, odgovorila z navdušenim o *vijoličasti*.

»Najin deček je bil danes dober na treningu,« je dejal Kent. »To poletje se zabava. To je lepo videti.«

Julii se je zazdelo, da je v njegovem tonu zaznala karanje, vendar ni razumela, glede česa bi jo Kent lahko karal. Je mislil, da ona noče, da bi se William zabaval?

Ko se je poslovil, je sedla na klop in čakala. Sama pri sebi je zmajevala z glavo, saj ji je šlo na živce, da se je pustila zмести Williamovemu prijatelju. Iz torbice je vzela pudrnico in si nanesla šminko, nato pa vstala, ko je zagledala čednega zaročenca, ki je sredi tropa visokih, preklastih mladeničev prihajal iz telovadnice. Nedavno je na ulici srečala znanko iz biologije v prvem letniku in ta ji je rekla: *Slišala sem, da si zaročena s tistim visokim fantom z lepimi očmi. Zelo je prikupen.* Julia se je tesno držala Williamove roke, ko sta šla v restavracijo na večerjo.

William je bil počasen in ni se mogel zbrano pogovarjati, dokler ni pojedel tisoč kalorij in se mu je obraz spet rožnato obarval. Julio pa je kar razganjalo od vznemirjenja in ni mogla nehati govoriti o vsakem trenutku svojega dneva.

»Profesor Cooper pravi, da sem rojena za reševanje težav,« je rekla.

»Prav ima.« William je pečen krompir razrezal v mrežo in pojedel en kvadrat.

»Veš, o čem sem razmišljala? Si se zadnje čase kaj ukvarjal s pisanjem?« Naučila se je, da temu ne sme reči knjiga. »To bi lahko uporabil kot diplomsko nalogo.«

»Zmešnjava je,« je odgovoril. »Zdaj nisem imel dosti časa za to in nikakor mi ne uspe smiselno urediti gradiva.«

»Jaz bi z veseljem prebrala.«

Odkimal je.

Hotela je vprašati: *Je Kent prebral?* Toda ni hotela slišati Williamovega pritrdilnega odgovora. Knjigo je hotela prebrati, ker jo je zanimala in ker bi s tem dobila občutek, kako dobra je. In ali ima potencial, da na njej zgradi kariero.

»Letos bom začel,« je rekel. »Trenner pravi, da sem napredoval.«

»Začenjal?«

»Na vsaki tekmi bom v začetni postavi. V najboljši pederici. Ko pridejo NBA-jevi iskalci talentov, me bodo videli igrati.«

»Zabavno,« je pripomnila. »Navijala bom zate.«

Nasmehnil se je. »Hvala.«

»Si staršem že povedal, da sva se zaročila?«

Odkimal je. »Nisem. Moral bi, vem. Ampak ...« Omahoval je. »Mislim, da jih to ne zanima.«

Julia je vedela, da se preveč napeto smehlja. Že več tednov se je izogibal temu, da bi povedal staršem. Mislila je, da mu je nerodno povedati, da je za roko prosil italijansko-ameriško dekle iz revne družine. O svojem otroštvu ji je povedal dovolj, da je vedela, da ima njegov oče pomembno službo in da njegovi materi ni treba delati. Najbrž so imeli visoka pričakovanja za svojega edinca, ampak William tega ne prizna, ona pa ni hotela takoj priznati, česa se boji. Zdaj je z vznemirjenjem v glasu in napetim nasmehom rekla: »Ne bodi trapast. Tvoji starši so.«

»Poslušaj,« je odgovoril, »vem, da bo čudno, če jih *ne* povabiva na poroko, a mislim, da nama jih ni treba povabiti.« Videl je njen obraz in dodal: »Samo iskren sem. Vem, da je nenavadno.«

»Nocoj jih boš poklical,« je rekla. »In jaz bom s tabo na telefonu. Očarljiva sem. Navdušila jih bom.«

William je nekaj časa molčal in povesil veke, s čimer ji je nakazal, da se je močno oddaljil od nje. Ko je dvignil glavo, jo je pogledal, kot da je ona težava, ki jo mora on rešiti.

»Ljubiš me,« je rekla.

»Ja,« je potrdil in ta beseda je očitno razrešila nekaj v njem. »Prav, pa narediva to.«

Eno uro pozneje sta skupaj sedela na lesenem stolu v staromodni telefonski govornici na hodniku njegovega študentskega doma in poklicala v Boston. Williamova mama se je oglasila in William jo je pozdravil. Sicer je bila vljudna, a

je bilo slišati, kot da je presenečena, da ga sliši. Potem se je oglasila Julia – njen glas se je še njej zdel preglasen, kot da bi govorila v megafon – in Williamova mama je bila slišati oddaljena. Rekla je, da ima nekaj v pečici in da je lepo, da se bosta poročila, ampak da mora zdaj oditi.

Celoten klic je bil končan v manj kot desetih minutah.

Julia je hlatala za zrakom, ko je odložila slušalko, bila je zasopla od tega, ko je poskušala doseči, se dotakniti odmaknjene ženske na drugi strani linije.

Ko je spet lahko govorila, je rekla: »Prav si imel. Noče priti.«

»Žal mi je,« je odvrnil. »Vem, da si razočarana. Zamišljala si si, da bodo vsi na poroki.«

Julia se je na majhnem sedežu stiskala k Williamu. V govorilnici na hodniku je bilo toplo. V njej so naraščali temperatura, razočaranje in sočutje do tega fanta – tega fanta, ki si je zaslužil starše, ki bi ga poljubljali na lice, kot so njeni starši poljubljali njo. Načrtovala sta, da pred poroko ne bosta seksala, čeprav sta se enkrat ali dvakrat že močno približala temu, da bi prelomila obljubo. Odmaknjena gospa na telefonu je Williama izročila Julii, kar se je Julii zdelo enako pomembno kot poročna zaobljuba. Morala je skrbeti zanj; morala ga je ljubiti z vsem svojim bitjem. Pravzaprav je morala to narediti takoj. Bila je zardela in krilo je imela zaradi gneče zavito okrog pasu in morala se mu je še bolj približati, če je hotel, da bi bilo spet vse v redu.

Predlagala je: »Grevi lahko v tvojo sobo, da bova sama?«

Njegovega sostanovalca čez poletje ni bilo. William je pokimal in jo vprašujoče gledal.

Prijela ga je za roko in odpeljala po hodniku ter zaklenila vrata za njima.